

Településképi Arculati Kézikönyv

Józsefváros

2017

ÉRKEZETT

2017. SZEPTEMBER 6.

17³⁰ K

Tartalom

Bevezető	4
1. A település bemutatása, általános településkép	5
Történeti áttekintés.....	5
Természeti és táji adottságok bemutatása.....	10
Településrészek bemutatása.....	12
1. Palotanegyed.....	13
2. Népszínház negyed.....	16
3. Csarnok negyed:	16
4. Magdolna negyed.....	18
5. Corvin negyed:	20
6. Losonci negyed:.....	22
7. Orczy negyed:.....	23
8. Kerepesdűlő:	25
9. Ganz negyed.....	26
10. Tisztviselőtelep:.....	28
11. Százados negyed:.....	28
2. Örökségünk, a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők.....	30
Műemlékek bemutatása.....	30
Fővárosi védett építészeti értékek bemutatása	33
Helyi védett és védelemre javasolt értékek bemutatása	36
Nemzeti és történelmi emlékhelyek bemutatása	42
3. Az eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával	48
Védett karakterű terület	49
Meghatározó karakterű területek	78
Történeti megújuló karakterű terület.....	78
Lakótelep karakterű terület	95
Telepszerű karakterű terület	103
Átalakuló karakterű terület	115
Modern karakterű terület	124
4. Reklámok elhelyezésére, kialakítására vonatkozó elvek meghatározása	135
5. Zöldfelületek kialakításának alapelvei	140

Bevezető

Amikor az ember kimondja egy város nevét, képzeletében rögtön megjelennek annak nevezetességei, az ismertebb utcái, terei. A pozitív benyomáshoz fontos, hogy a régi és az új által együttesen alkotott arculat egyedi és harmonikus legyen, melynek kialakításához szükség van azonban az ott élő és dolgozó emberekre, akik nemcsak használják a várost, hanem szeretik, tesznek is érte és kötődnek hozzá.

Ezt ismerte fel a jogalkotó is, amikor 2013. január 1-jei hatállyal megteremtette a településképi eljárások (bejelentés, véleményezés, kötelezés) rendszerét az önkormányzatok számára. Azok az önkormányzatok, amelyek éltek ezzel a lehetőséggel, olyan eszközt kaptak a kezükbe, amely révén településük arculata megőrizhető, illetve alakítható. Ez az első felhatalmazás még a hatályos építési jogszabályokon alapulva engedte az egyes építési tevékenységeket.

2016. júniusában az Országgyűlés megalkotta a településkép védelméről szóló LXXIV. törvényt, ami új alapokra helyezte az ezzel kapcsolatos elvrendszert. E szerint egy rendeletben kell összefoglalni az összes szabályt, ami a település értékvédelméről, az épületek, közterületek arculatának, formálásáról, a nem építési engedélyhez kötött építési tevékenységek egyeztetésének menetéről, a tervtanács lehetőségéről, a cégérek, reklámok elhelyezésének feltételeiről szól.

Az új komplex előírásrendszer a lakosság és a beruházók számára közérthető formában történő bemutatására szolgál a Településképi Arculati Kézikönyv, mely ábrákkal, fotókkal illusztrálja a lehetőségeket.

Mindkét eszköz egy keretrendszer része, mely reményeink szerint a kerület főépítésze és a helyi építészeti és műszaki tervtanács segítségével támpontot jelenthet az építészek számára is, hogy jó minőségű, karakteres, de a környezetébe illeszkedő épületek születhessenek, illetve a meglévő épületállomány is ezen elvek mentén újuljon meg.

„A város karakterét meg kell őrizni. A tervezés egyik fontos funkciója megtalálni azokat az eszközöket, amivel biztosítani lehet a város történeti fejlődésének folyamatosságát, egyben egyediségét, karakterét őrző adottságok fennmaradását és megújulását.”

(Meggyesi Tamás: Településfejlesztés
Egyetemi jegyzet, 2006)

1. A település bemutatása, általános településkép

Történeti áttekintés

A Belváros után Józsefváros Pest legrégebbi városrésze. Magyar és szerb telepesek már 1690-ben engedélyt nyertek a településtől, hogy a városfalakon túli mezőkön építkezhessenek. Abban az időben a körút vonalán túl szántóföldek, homokos pusztaságok, erdők, tavak és mocsarak terültek el e vidéken. Józsefváros területén az 1720-as években indult meg a népesség betelepülése, amely során a szomszédos területekkel szemben előnyt jelentett, hogy Józsefváros területét három oldalról is országos jelentőségű út határolta. Az Országút (mai Múzeum körút) a Kecskeméti és Hatvani Kapukat kötötte össze a városfalon kívül, a Kerepesi (Rákóczi út) és az Üllői út pedig Pestet kötötték össze Magyarország északkeleti és délkeleti részével. A parcellázások kapcsán a letelepedésnek két kiindulási pontja volt a területen: a pesti városfal mentén, illetve a mai Horváth Mihály tér környékén, ahol Lerchenfeld, azaz Pacsirtamező egy szórványtelepülés jött létre. Itt alakult ki Pest első külvárosa, mely az ipari forradalom előtt jött létre, tehát lakói főként mezőgazdasági termeléssel foglalkoztak. Pacsirtamező a Kerepesi út és a Belváros felé terjeszkedett és az 1770-es években összeért a belvárosból kifelé terjeszkedő házak sorával. 1766-ban bontották ketté az addig kialakult külváros (Pacsirtamező) területét Felső és Alsó Külvárosra, melynek határvonala a Kerepesi út volt. 1777-ben I. József német-római császárról, magyar és cseh királyról illetve Szent Józsefről nevezték el az „Alsó Külvárost”, mely városrész 1792-ben szétvált az Üllői út mentén. Déli részét I. Ferenc királyról Ferencvárosnak nevezték el. A fentebb említett a beosztás, hosszú ideig meghatározta kerületünk fejlődését, hiszen a XVIII század végétől 1950-ig nem változott Józsefváros határa.

Az 1838-as árvíz a kerületben található épületek nagy részét elpusztította. Józsefváros 1255 házából 891 dőlt össze, 115 erősen megrongálódott és csak 249 db maradt épségben. Az árvíz lezúdulását követően megkezdődött a környék újjáépítése, ekkor alakultak ki a városias jellegű utcák és középületek. A Baross utcától délre kialakult utcahálózatot Hild János 1805-ös terve alapján alakították ki, a Népszínház utcától északra lévő utcahálózat a városi mérnökök 1865 körül készített tervét tükrözi. A Kőbányától 1950-ben a kerülethez csatolt utcák vonala a századfordulón végzett parcellázások nyomán alakult ki.

Árvíz a Józsefvárosban 1838-ban
forrás: www.jozsefvaros.hu

Árvíztabla a Magyar Nemzeti Múzeum kerítésén
forrás: www.magyar-muzeumok.hu

A kerület kereskedelmének fejlődésében lényeges fordulatot jelentett a pályaudvarok megnyitása, hiszen ezzel a Rákóczi út a főváros legfontosabb „bejárata” lett. A pályaudvarok létrejötte fellendítette a városrész fuvarozó és bérkocsis iparát. A vasúti áruszállítás megjelenésével Józsefvárosba került a budapesti szén- és tűzifa-kereskedelem jelentős része, egymás után nyíltak meg a kerületben a tüzelőanyag-kereskedők telepei.

Keleti pályaudvar
forrás: www.fortepan.hu /Klősz György fotó

Józsefvárosi pályaudvar
forrás: www.fortepan.hu /BP Levéltára fotó

Az 1872. évi XXXVI. törvény Pestet, Budát és Óbudát egyesítette és 10 kerületre osztotta fel. A VIII. kerületi előjáróság alakuló ülését 1873. december 15-én tartotta meg.

A VIII Kerületi Előjáróság épülete
forrás: www.hungaricana.hu

Stefánia tér, Budapest, a VIII. kerület

Józsefváros akkori határait a Múzeum körút – Rákóczi út – Fiumei út - Orczy út – Üllői út jelentette. Az Orczy út – Fiumei út – Kerepesi út – Hungária körút – Könyves Kálmán körút – Üllői út által határolt terület még külváros, a X. kerület része 1950-ig.

A városfejlődés szempontjából kiemelkedő értékű volt a Nagykörút kiépítése 1878-1890 között, amely az első mesterségesen kialakított és egységesen beépített főútvonal volt a fővárosban.

Pest áttekintő szabályozási térképe 1873
forrás: www.mapire.eu

A XIX. században az iparosodás alakította tovább a fejlődést. Józsefváros népességének etnikai összetétele is sokszínű és változatos képet mutatott, hiszen a Teleki tér környékén élt a pesti zsidóság jelentős része, valamint a Mátyás tér környékén laktak a leghíresebb pesti muzikus cigány családok. Írók és művészek is nagy számban éltek Józsefvárosban. A környék kávéházai, kertvendéglői és kocsmái híresek voltak, Budapest más részeiből is szívesen keresték fel őket a vendégek.

Dankó utca 11.
forrás: www.facebook.com

József körút – Kis Salétrom utca sarok
forrás: www.facebook.com

Megmaradt Józsefváros régi nagyságában akkor is, mikor az 1920-as évek végén Budapestet 14 kerületre osztották fel.

A két világháború közötti időszakban Józsefváros területén az építőipar teljesítménye és a lakásépítések száma visszaesett.

A II. világháború jelentős pusztítást okozott a kerületben. Józsefváros 2130 épületéből mindössze csak 347 maradt épségben; 1294 ház megsérült, 450 súlyosan sérült, 39 pedig elpusztult. A megsemmisült lakások száma 983 volt. A közlekedés megbénult, akadozott a gáz- és vízellátás. Az újjáépítéskor elsősorban a romos házakat tették lakhatóvá. Új házak építésére nem került sor, 1950-ig még a legnagyobb foghíjakat sem sikerült beépíteni, s lassan Józsefváros Budapest egyik legelhanyagoltabb kerületeként került a köztudatba.

1950-ben – Nagy-Budapest megalakításával egy időben – Józsefváros határait a Hungária és a Könyves Kálmán körútig tolták ki s ezzel a VIII. kerület területe 334 hektárról 679 hektárra gyarapodott, emellett Józsefvároshoz csatolták Belső-Kőbánya üzemeinek egy részét. A nagyobb és kisebb gyárak, üzemek szaporodása ellenére Józsefváros még az 1950-es években is kisiparos kerület maradt, ennek megfelelően élesen elkülönült a nyugati módosabb, és a keleti ipari, kisipari munkásnegyedre.

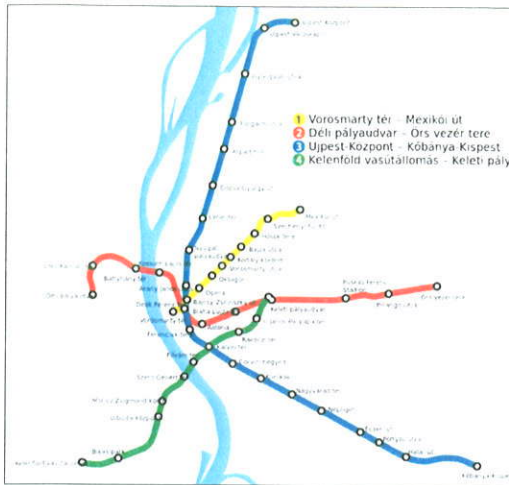

1956-ban, az október 23-án kitört forradalom eseményeinek jelentős része Józsefvárosban történt, elég, ha a Rádió székházának elfoglalására vagy a Corvin közben történt eseményekre gondolunk. A forradalom harcai során 1300 ház és 6000 lakás sérült meg. A harcok során Józsefváros épületállományában keletkezett a legtöbb kár Budapesten.

II. János Pál pápa tér, 1956
forrás: www.fortepan.hu

Az 1960-as években merült fel először Józsefváros fejlesztésének gondolata. Bérházak épültek a Baross és Rigó utcák sarkán, a volt Dohányraktár helyén és az Üllői úton a Kisfaludy utcától kifelé a lebontott régi házak helyén, ám ezeket a példákat leszámítva a szanálási és rekonstrukciós tervek készítése mellett, az 1970-es évekig tulajdonképpen csak a foghíjak beépítésére került sor.

A Józsefváros északi és déli határa mentén futó metróvonalak a kerület közlekedésében is jelentős szerepet töltenek be. 1970-ben indult meg a forgalom a 2-es metró vonalán a Deák tér – Örs vezér tere közötti szakaszon. Ugyanebben az évben megkezdődött az M3-as metró építése is. A Deák tér és a Nagyvárad tér között 1977-ben indult meg a forgalom. (A 4-es metró 2014-ben adták át a közönségnek.)

Budapest metróvonalai
forrás: www.hu.wikipedia.org

A 90-es évek végén a kerületben megélénkültek a fejlesztési beruházások, különösen a lakásépítések területén, de nőtt az irodaházak és a kereskedelmi létesítmények száma is. Fontos adat, hogy a hagyományosan erős kiskereskedelem jelentősége megmaradt. A Csarnok negyedben és az Orczy negyedben a foghíjtelteken sorra épültek társasházak, amelyek fokozatosan javították a kerületi ingatlanok minőségét. A kisebb fejlesztések mellett a kerület jövőjét leginkább meghatározó két projekt a Corvin Sétány Program és a Magdolna Negyed Program voltak. A folyamatok összességét tekintve a változások pozitív irányú tendenciát mutatnak. Komoly cégek, új társadalmi rétegek, új szolgáltatások megjelenése mellett, az épített környezet elemei is komoly fejlődésen mentek keresztül az elmúlt 10 évben.

Adja magát a kérdés hogy miért éppen Józsefvárost választották helyszínül a fejlesztők? A választ Szelei Szabolcs a Google magyarországi marketing igazgatója adhatja meg számunkra.

„A VIII. kerület - startup kerület. Józsefváros ugyanis 10 felsőoktatási intézmény 16 karának ad otthont, aminek köszönhetően találó a meghatározás, hogy Józsefváros - Egyetemváros. A kedvező lakás és albérléstartáknak köszönhetően pedig egyre több fiatal itt is kezdi az életét.”

Természeti és táji adottságok bemutatása

Józsefváros tájtörténete a topográfiai viszonyokkal és a Duna vízrajzával szoros összefüggésben tárgyalható.

Józsefváros tájtypusát tekintve, városias (urbánus) táj, így az emberi beavatkozás és az épített művi környezet elemei vannak túlsúlyban. A zöldfelületi rendszer a település sajátos felépítésű, biológiai folyamatokkal és ökológiai törvényszerűségekkel jellemezhető alrendszere. Az Orczy-park, a II. János Pál pápa tér, a Fűvészkert, a Múzeumkert, a Kálvária tér és a Golgota tér jelentős szereppel bír a sűrűn beépített városi szövetben, hiszen biztosítja a lakosság számára a természetes környezet elérhetőségét. Az említett zöldfelületekből a Fűvészkert országos jelentőségű védett természeti területnek minősül. A 10 hektár alatti közparkok közé sorolhatók a lakossági rekreációt szolgáló közcélú zöldfelületek. Kerületi jelentőségű, nagyobb kiterjedésű parkok az Orczy-park és a II. János Pál pápa tér, emellett jelentős zöldfelülettel rendelkező intézményterület is található Józsefvárosban, hiszen a Fiumei úti Nemzeti sírkert a Kerepesdűlő városrész jelentős részét elfoglalja. Józsefváros nem tartozik a legalacsonyabb zöldfelületi intenzitású kerületek közé, azonban a 25% alatti intenzitás miatt a legmagasabb értékű kerületektől is távol áll.

Józsefváros tájképi karakterét alapvetően a természetes adottságokhoz arányosan illeszkedő városépítészet határozza meg. Budapest terepmorfológiai jellegzetessége a három oldalról dombkoszorúval övezett medence, amely Józsefváros felé a Pesti-síkság részeként délkeleti irányba kinyílik.

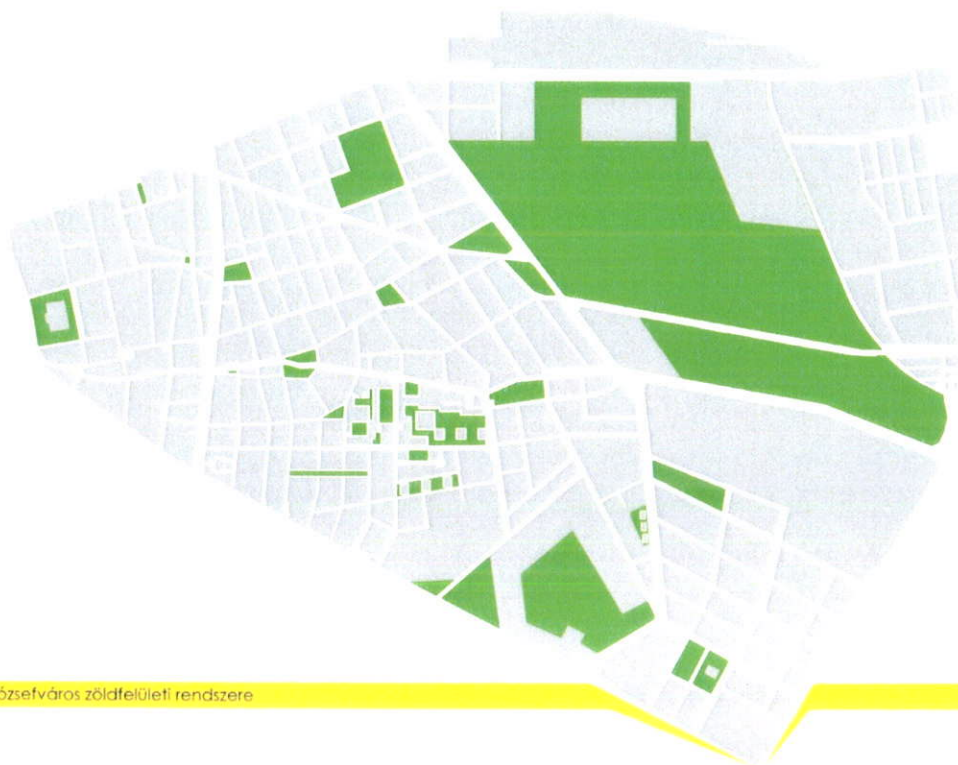
Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendők azok a területek, amelyek látványvédelem szempontjából érzékenyek, például a Palotanegyed karakteres és védett épületei, a József körút, a Baross utca, a Rákóczi út, a Népszínház utca és az Üllői út egysége.

Józsefvárosban a nagy kiterjedésű eklektikus városszövet látványa dominál, amelyet finom léptékű, épített hangsúlyok (kupolák, tornyok) tagolnak, továbbá néhány távolabb elhelyezkedő magasház látványa tesz változatossá (Szigony utcai lakótelep, SOTE elméleti tömb).

A kerület 6,85 km², ebből a közterületi, intézményi és egyéb zöldfelületek területe 1 041 650 m² (1,04 km²), ez 15%-a a kerület teljes területének. Ebből fásított köztér, közkert, közpark 202 164 m². További zöldfelületet jelentenek az utcai fásítások, zöldsávok, lakótelepi, illetve a telkeken belüli települési zöldek (belsőudvarok zöldfelületei, kertkapcsolatos telkek növényzete, közösségi kertek, zöldsávok) is.

Budapesten átlagosan 5 m² közpark, közkert jut egy lakosra. Az alacsony szintű közpark, közkert ellátottsággal szemben az Egészségügyi Világszervezet (WHO) ajánlása 9 m² /fő. A kerületben 2,6 m² közpark, közkert jut egy lakosra, azonban, ha az összes intézményi zöldfelülettel is összevetjük a kerület lakossági adatait, akkor 13,5 m²-re nő az egy főre jutó zöldfelület.

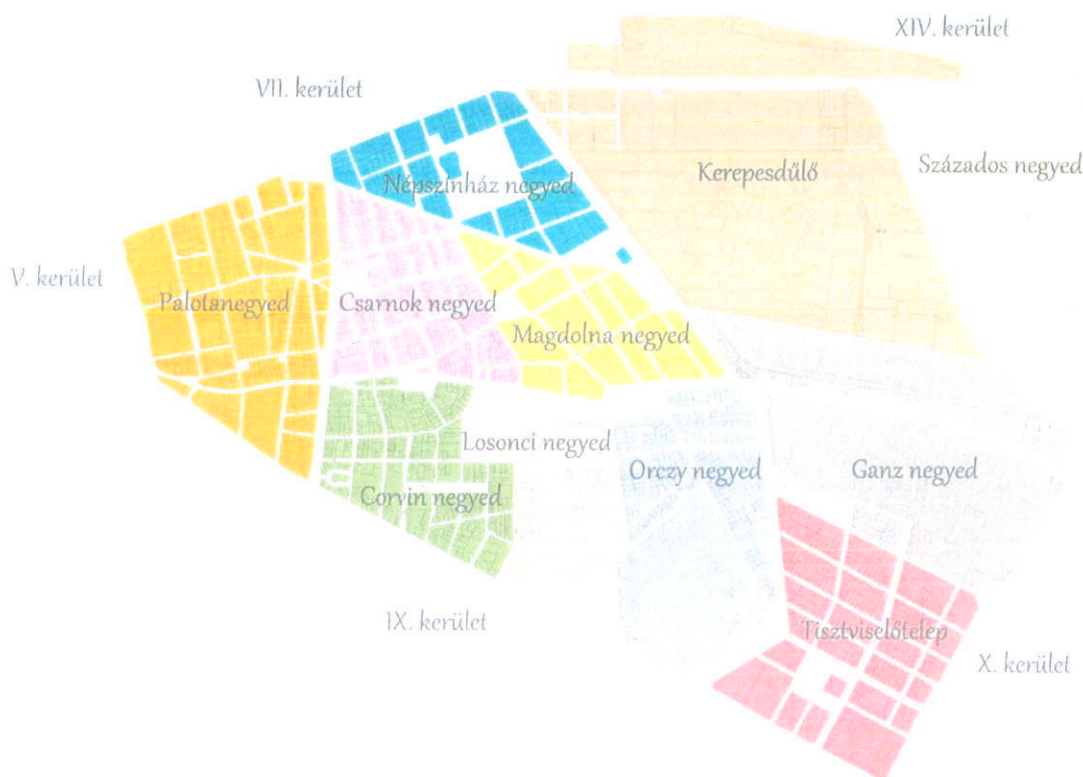

Településrészek bemutatása

Józsefváros Budapest hetedik legnépesebb kerülete. Területe 6,85 km², ez alapján a 18. helyen szerepel a budapesti kerületek között, tehát népsűrűsége a fővárosi kerületek között magas.

A VIII. Kerület térstruktúráját tekintve talán a legváltozatosabb budapesti kerület. Határai között megfigyelhetünk belvárosi, főleg körfolyosós bérházakkal beépített városrészt a Palotanegyedben, lakótelepi beépítésű területeket a Baross és Práter utca mentén, ugyanakkor kertés házas övezetet is találhatunk a Tisztviselőtelepen. Ipari zónákkal is rendelkezik, itt található a volt Michelin gumigyár területe, illetve az egykori Ganz-Mávag jelentős alapterületű telephelyén is folyik az ipari termelés bizonyos csarnokokban.

A lentebb található ábrán látható, hogy Józsefváros 3 nagyobb egységre (belső, középső és külső Józsefvárosra), illetve 11 negyedre tagolódik. A negyedek lehatárolását a közlekedési infrastruktúra fő elemei vasutak, utak stb. határolják. Ez a beosztás 2007-ben jelent meg először a Kerületfejlesztési Konceptióban, azóta beépült a köztudatba és 2012-ben a Fővárosi Közgyűlés is, némi név-változtatással rendeletben is elfogadta.

1. térkép: Józsefváros területének felosztása

1. Palotanegyed

A Palotanegyedet a Múzeum körút – Rákóczi út – József körút – Üllői út határolja.

A József körút kiépülésével párhuzamosan 1855-1900 között felépült a mai Belső-Józsefváros palotáinak zöme. Építkezett itt többek között a Pálffy-, a Degenfeld-Schonburg-, a Károlyi-, a Bánffy-, a Wenckheim-, a Pejacsevich-, a Dessewffy-, a Keglevich-, a Törley-, a Zichy-, az Almásy-, az Esterházy- és a Pulszky-család. Olyan építészeket, építőmestereket alkalmaztak, mint pl. Ybl Miklós, Schmahl Henrik, Pollack Mihály, Gottgeb Antal, Weber Antal, Skalnitzky Antal, Fellner Ferdinánd és Helmer Hermann, valamint olyan neves művészek alkotásai kerültek beépítésre, mint Lotz Károly freskói, Fadrusz János márványszobrai és a Zsolnay-csempés kandallók. A Baross utca például tipikusan pesti bérpalotákkal épült be abban az időben – az utcáfronton a módosabb családok, nagyobb lakások, hátul a körfolyosók mentén a szegényebb rétegeknek épült szoba-konyhás lakások helyezkedtek el. A paloták éles kontrasztot mutattak a külsőbb városrész földszintes házaival.

Ez a kerület legfejlettebb és legegységesebb területe, mely erős identitású belvárosias társadalmi környezettel rendelkezik. A Palotanegyed háttömbjeinek nagy része XIX. XX. század fordulóján épült ki. Fejlődését az is elősegítette, hogy több országos intézmény is ezen területen kapott otthont. Itt épült fel a Nemzeti Múzeum, itt található az egykori Képviselőház és itt volt a Nemzeti Színház is. A XIX. században kialakult központ körül több arisztokrata család építtetett a korra jellemző stílusban palotát, amelyek a mai napig állnak és a Palotanegyed büszkeségei. A negyedet kiemelt fontosságú utak határolják, melyek a belvárosi fekvésüknek köszönhetően üzleti, vendéglátó és szolgáltató funkciók kialakulását tették lehetővé.

A Palotanegyed helyzetét elsősorban a belváros közelségének, gazdag társadalmi és történelmi tradícióinak, a kulturális és oktatási intézmények magas koncentrációjának, értékes műemléképületeinek, hangulatos utcáinak köszönheti. A városrészben fellelhetők a barokk, a klasszicizmus, a neoreneszánsz, az eklektika és a szecesszió építészetének elemei is. A negyed épületállománya a kerületben a legjobbak közé tartozik mind az épületek műszaki állapotát, mind a lakások minőségét tekintve.

Jelentősebb fejlesztések

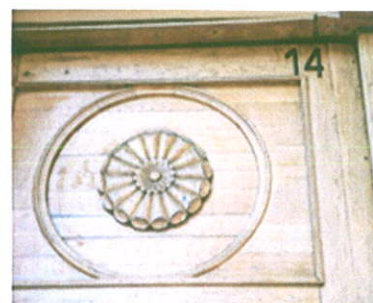
Európa Belvárosa program

Az Európa Belvárosa Program I. üteme a KMOP-5.2.2/B-2f-2009-0004 számú pályázat keretében a Városkép; Örökségvédelem; Közlekedésszervezés- infrastruktúra; Helyi gazdaságfejlesztés; Promóció Programok – keretei között, közel 2mdFt felhasználásával, 2007-2012. között 10 projekt valósult meg. A program során 1 600 m² sétáló és 10 900 m² csillapított forgalmú utca létesült a Gyulai Pál, a Kőfaragó, a Mária és a Horánszky utcákban, illetve a Gutenberg téren. A rekonstrukció keretében fásítás is zajlott és kerékpártárolók is létesültek. A Gyulai Pál utca egy szakasza az autós forgalom elől elzárt közterületté alakult, így a Palotanegyed a meglévő Krúdy Gyula utca mellett újabb sétáló utcával gazdagodott. A Projekt keretében a Palotanegyed öt épületének homlokzatán került kiépítésre LED-es díszvilágítási rendszer. A Horánszky utca 13. szám alatti épületben kapott helyet, a negyed információs feladatait ellátó Információs Pont, valamint az ugyancsak az Európa Belvárosa Program részét képező „Vállalkozásfejlesztési Központ”.

Az Európa Belvárosa Program II. keretében a program I. ütemében megújított közterületek hálózatát kiterjesztve, a Palotanegyed további utcái és terei újultak meg. Így került megújításra a Bródy Sándor utca Vas utca és Gutenberg tér közötti szakasza, illetve a Gutenberg tér Somogyi Béla utca és Röck Szilárd utca közötti szakasza. A Pollack Mihály téren formabontó utcabútorok épültek, a Gyulai Pál utcában kutyafuttató, míg a Bródy Sándor utca Horánszky utcai „kiteresedésében” pihenő funkció települt. Az elmúlt időszakban megújult közterületeket keretező házak felújítása, a negyed építészeti és kulturális értékeinek a hangsúlyozása volt a projektelem célja. A projektelem 22 társasház városképet rontó homlokzatainak, valamint közösségi tereinek felújítását célozta, különös tekintettel a széleskörű partnerség kialakítására.

JÓZSEFVÁROS
PALOTANEGYED
BUDAPEST EGYETEMI ÉS KULTURÁLIS NEGYEDE
EURÓPA BELVÁROSA II
PROGRAM

A Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete 214/2016. (XI.10.) számú határozatában elfogadta az Európa Belvárosa Program III. ütemének szakmai koncepcióját. A program közvetlen célja, hogy a Palotanegyed alakuljon egyetemi - kulturális negyeddé, vállaljon transzfer szerepet azzal, hogy a belvárosi életminőséget közvetítse a Nagykörúton túlra és ezzel párhuzamosan a kerület jellegéből adódó sokszínűséget képviselje a belvárosi életben. A negyed töltse be vezető szerepet a

Budapestre irányuló igényes turizmus vonzásában, az újszerű és mégis otthonos desztinációival, és ezzel együtt nyújtson igényes lakóhelyi környezetet az itt élőknek.

Az Európa Belvárosa Program III. stratégiai céljai: a kulturális és épített örökség, az identitást őrző épületek megújítása; a közterületek fizikai és innovatív funkcionális megújítása; civil szereplők bevonása, a helyi társadalmi kohézió és a diáknegyed funkció további erősítése, ökológikus szemlélet erősödése, a kreatív iparágak feltételeinek javítása, „kreatív innovatív milió” kialakítása; a terület diáknegyed funkciójának további erősítése; a terület épületvagyonának hosszú távú fenntarthatóságának a biztosítása.

Nemzeti Múzeum - Magyar Rádió

A Múzeumkert rekonstrukciójáról a 1382/2016. (VII. 21.) kormányhatározat döntött. A részletek kidolgozását 2016 nyarán megelőzte egy ötletpályázat, amelyet ősszel a kert állapotát és értékeit részletesen feltáró vizsgálatok követték. A tervek szerint megvalósul a történeti sétány-hálózat teljes rekonstrukciója, restaurálják a kertben álló szobrokat, emlékműveket. Számos fát telepítenek, és a meglévő fa- és cserjeállomány megóvására is különös gondot fordítanak. Megújul az Arany János-szobor környezete is. A klasszicista kertészházban kávézó-cukrászdát alakítanak ki, és tervezik a Kálvin tér felőli sarkon található, jelenleg lezárt nyilvános WC felújítását is. A kertben ismét helyet kap egy kis játszótér. A cél a Pál utcai fiúk korának hangulatát felidéző, a környék lakói, diákjai és a látogatók által egyaránt jól használható és szerethető Múzeumkert létrehozása.

forrás: TÉR-TEAM Kft.

Fenti kormányhatározat rendelkezett a Magyar Rádió Központi épületének és Üzemépületének bontásáról, valamint a Magyar Nemzeti Múzeum különböző, a városban szétszórtnan található telephelyeinek a Magyar Rádió épületeibe költözéséről is. 2016. decemberében a Múzeum kezelésébe került a Pollack Mihály téri mélygarázs üzemeltetése is.

Handwritten signature in blue ink.

2. Népszínház negyed

A Népszínház negyedet a Rákóczi út – Fiumei út – Népszínház utca – József körút határolja.

A Népszínház negyed a kerület szinte teljesen beépített, átlagos fejlettségű és adottságú területe. Épületállománya jellemzően 4-6 emeletes, közepes és jó állapotú, sűrűn beépített, jó minőségű bérházakból áll. A lakosság összetételére is a változatosság, a sokszínűség a jellemző. A negyed jellegzetes színtöltja a Népszínház utca, a helyi kereskedők utcája, mely megőrizte hagyományos üzleteit és vásárló közönségét. A negyed

másik jellemző területe a II. János Pál Pápa tér, mely az Orczy park után a legnagyobb összefüggő zöld terület a kerületben. Itt található az Erkel színház, mely meghatározó intézmény a negyed kulturális élete szempontjából. A II. János Pál Pápa téren megépült új metró állomás felértékelte a környék ingatlanjait. A Népszínház-negyed bármely pontjáról 5 perc alatt valamelyik metró megállóhoz el lehet jutni, tehát tömegközlekedési helyzete kiváló. Kiemelt fontosságú utak határolják, melyek a belvárosi fekvésüknek köszönhetően üzleti, vendéglátó és szolgáltató funkciók kialakulását teszik lehetővé.

3. Csarnok negyed:

A Csarnok negyedet a József körút - Népszínház utca – Nagyfuvaros utca – Koszorú utca – Baross utca határolja.

A nyílt piacokat felváltották a vásárcsarnokok, a kerületben 1897-ben épült a Rákóczi téri csarnok. A Csarnok negyed változó, átalakuló és arculatát kereső társadalmi környezet jellemzi. A negyed kapcsolatai minden irányban erősek és jellegzetesek, fontos terekkel (Blaha Lujza tér, Rákóczi tér, II. János Pál pápa tér, Mátyás tér, Horváth Mihály tér) és utcákkal (József körút, Baross utca, Népszínház utca), mely útvonalak mentén erős kiskereskedelmi, szolgáltató és egyéb vállalkozó tevékenység alakult ki. A negyed legkarakteresebb kereskedelmi funkcióval rendelkező épülete a Rákóczi téri vásárcsarnok a budapesti vásárcsarnokok sorában másodikként épült fel 1894-ben. (1988. május 6-án éjjel a csarnokban tűz ütött ki és az épület leégett. A tűzvést követően Tokár György és

Hidasi György építészek tervei alapján felújították és 1991. július 25-én újra megnyitották.) Az elmúlt években a terület jelentős fejlődésnek indult, a negyed közbiztonsági problémáitól megszabadult. A 4-es metró Rákóczi téri állomása is megnyílt, mely kiváló közlekedési kapcsolatot biztosít a belváros és a Keleti pályaudvar irányába. A Csarnok negyedét kiemelt fontosságú utak határolják, melyek a belvárosi fekvésnek köszönhetően üzleti, vendéglátó és szolgáltató funkciók kialakulását tették lehetővé.

Jelentősebb fejlesztések bemutatása

Auróra utcai Józsefvárosi Szent Kozma Egészségügyi Központ

Az 1977-ben épült Auróra utcai szakrendelő épülete már alapvető elvárásoknak sem felelt meg, ezért vált szükségessé a felújítása. A másfél milliárd forintos beruházás húsz százalékát az önkormányzat állta, a fennmaradó részt pedig a Széchenyi program és az állam biztosította. Ma már egy megújult, modern intézmény várja a betegeket, európai környezetben, kibővült szolgáltatásokkal. 2016. januártól a Józsefvárosi Szent Kozma Egészségügyi Központ nevet viseli az intézmény.

4-es metró és hozzá tartozó közterületek fejlesztése

Az M4 metró építése 2006. -2014. között zajlott, nyomvonalán 4 egymást követő józsefvárosi megállóval: Kálvin tér – Rákóczi tér – II. János Pál pápa tér – Keleti pályaudvar. Az egyes megállókat neves magyar építészirodák tervezték, a mai kor igényeinek megfelelően. A 2017. évben a közcélú létesítmények kategóriában a metró beruházása elnyerte a Nemzetközi Ingatlanszövetség, a párizsi székhelyű FIABCI első díját.

